

ПРИВРЕДНА
КОМОРА
СРБИЈЕ

eБИЛТЕН

Удружење за биљну производњу

III
квартал

20
18.

јул - септембар 2018.

УВОДНИК

Билтени удружења Привредне коморе Србије сектора пољопривреде, индустрије и услуга представљају тромесечне анализе економских трендова и актуелности у привреди.

Кроз билтене информишемо чланице коморског система, представнике пословне заједнице и стручне јавности о секторским и макроекономским темама, пословним и статистичким показатељима за водеће привредне гране, активностима удружења и услугама Привредне коморе Србије. Циљ је да подстакнемо представнике привреде да покретањем иницијатива усмереним на унапређење пословног амбијента утичу на креирање стабилних и одрживих услова пословања.

Очекујемо да коморски билтени допринесу бољој видљивости секторских информација, активности и подршке националне пословне асоцијације привреди, унапређењу конкурентности и јачању поверења у домаћи привредни амбијент и економију. Припремљене информације, вести и анализе објављене у билтенима креиране су у склопу заједничких активности јединственог коморског система и привреде Србије. У анализама су коришћени званични подаци домаћих и страних институција, објављени крајем сваког календарског тромесечја у години.

Сви претходно објављени билтени доступни су на сајту [Привредне коморе Србије](#).

Јелена Васић,
уредник

Александар Богуновић,
секретар

Импресум: Билтен Привредне коморе Србије; Издавач: Привредна комора Србије, Центар за стратешке анализе, аналитику, планирање и публикације, Ресавска 13-15, 11000 Београд, тел. (011) 3300-923, web: <http://www.pks.rs>, e-mail: analitika@pks.rs.

Уредник: Јелена Васић; Извршни уредник: Маја Вуковић; Редакција: Бојан Станић, Оливера Коминац, Александар Богуновић, Даница Мићановић, Славица Стеванетић, Милада Лукешевић, Дијана Михајловић-Монтиљо, Марко Ковачевић, Ана Стојановић, Душан Стокић; Лектура и коректура: Служба за информисање и односе са јавношћу ПКС; Дизајн: Марија Младеновић; Компјутерска обрада: Стеван Шормаз; Маркетинг: marketing@pks.rs.

Билтени ПКС се објављују тромесечно.

Напомена: Анализе у билтенима ПКС су ауторског карактера и не одражавају нужно став Привредне коморе Србије.

© 2018. Центар за стратешке анализе, аналитику, планирање и публикације

Сва права су задржана. Ниједан део ове публикације не може бити репродукован нити смештен у систем за претраживање или трансмитован у било ком облику, електронски, механички, фотокопирањем, снимањем или на други начин, без претходне писмене дозволе издавача.

У овом броју

Активности Удружења за биљну производњу	4
Седнице, конференције, сајмови, презентације, пословни сусрети, семинари	
Регио инфо	10
Привредна активност у делатности биљне производње	15
Цене репродукционог материјала, средстава рада и услуга у пољопривреди	
Остварена производња пшенице и раног воћа	
Произвођачке цене пољопривредних производа	
Запосленост	
Зараде	
Спољна трговина	
Стране директне инвестиције	
Привредна активност - макроекономски осврт	22
Заступање интереса привреде – регулативе и иницијативе	25
Радне групе	
У фокусу	26
Наука у пољопривреди	
Доношење правилника за унапређење воћарске и повртарске производње	
Подршка привреди	28
Програми подршке пословању привреде	
Најбржи пут до инопартнера	
СЕ знак и Српски знак усаглашености – доказ безбедности вашег производа	
Едукација	
Методолошке напомене	31
Удружење за биљну производњу	32
Контакт	33

Активности Удружења за биљну производњу

Седнице, конференције, сајмови, презентације, пословни сусрети, семинари

Седница Групације произвођача свежег и замрзнутог воћа и поврћа

У просторијама ПКС - РПК Крушевац, 11. септембра 2018. године одржана је седница Групације произвођача свежег и замрзнутог воћа и поврћа на којој су присуствовали представници компанија из области производње свежег и замрзнутог воћа и поврћа. Дневни ред седнице био је формирање регионалне секције Групације произвођача свежег и замрзнутог воћа и поврћа, избор председника и заменика председника Секције, и план рада секције у наредном периоду. За председника Секције изабран је директор А.Д. „Вино Жупа“, а за заменика директор д.о.о. „Sweet home“. За наредни период договорене су тематске седнице састанака Секције уз обезбеђено присуство представника надлежних министарстава.

Седница Групације прерађивача воћа и поврћа

У Привредној комори Србије 27. септембра 2018. године одржана је седница Групације прерађивача воћа и поврћа. На седници су присуствовали представници компанија из области прераде воћа и поврћа. Дневни ред на седници били су израда Правилника о квалитету производа од воћа, поврћа, печурки и пектинских препарата. Радна група сачињена од представника привреде наведене привредне гране, у присуству представника Министарства пољопривреде, континуирано наставља рад на изради наведеног подзаконског акта. Завршетак ове фазе израде документа планиран је до краја новембра 2018. године.

Мере за унапређење прераде воћа у Републици Србији

Састанак са представницима компанија из области прераде воћа и поврћа „Podgorina Frucht“, „Rauch“ и „Вртлари“ одржан је 5. јула 2018. године. Тема састанка биле су утврђивање предлога мера за унапређење гране с обзиром на велики значај у привредном потенцијалу Србије. Унапређење извозно оријентисане производње има основ за креирање производа веће додате вредности. На основу информација и предлога компанија у изради је сет предлога и мера за повећање извозног потенцијала и унапређење пословно инвестиционог амбијента, што је основ даљег развоја конкурентности ове привредне гране.

Подршка пословању Научно технолошког парка Чачак

У Привредној комори Србије 17. јула 2018. године одржан је састанак са представницима Научно технолошког парка и Техничког факултета из Чачка. Тема састанка била је подршка у умрежавању са иновационим и привредним субјектима у Србији и трансфер знања. Представницима је достављена информација и позив за Б2Б разговоре СЕЕ МЕЕТ 2018, које организује Привредне коморе Србије 10. и 11. октобра у Марибору, Словенија. Научно технолошки парк Чачак основан је 2014. године уз подршку града Чачка, Института за воћарство Чачак, Агрономског факултета и још седам суоснивача.

Подршка пословању 33 Врчин

Са представницима 33 „Врчин“ у Привредној комори Србије одржан је састанак 9. јула 2018. године. Задруга је основана 2017. године са циљем пружања подршке у повећању производње воћа, поврћа, животиња и пчелињих производа, набавци квалитетних расада и семена, хемијских средстава (вештачких ђубрива, средстава за заштиту и лекова за животиње и пчеле), механизације, апарата, алата, прибора и кошница, обуци задругара у примени савремених агротехничких мера, пласмана производа и заштиту цене производа од нелојалне конкуренције у продаји и извозу. Задруга има седам активних партнера који углавном имају иновативне производе, желе да их афирмишу и нађу тржиште за њих. Достављене су информације о могућностима учлањења у ПКС, учешћа у активностима ПКС, Б2Б разговорима и позив на СЕЕ МЕЕТ 2018 који се може посетити у организацији Привредне коморе Србије.

Унапређење сарадње кроз заједничке едукативне програме са предузетницима

Са представницима Удружења иноватора и проналазача Инвентива и Асоцијације лековитог биља Флора, 9. јула 2018. године у Привредној комори Србије одржан је састанак са циљем унапређења сарадње кроз реализацију заједничких едукативних програма за предузетнике у области пољопривреде. Договорен је концепт пројекта путем којег би аплицирали по позиву Министарства за иновације у септембру 2018. године.

Иницијатива за формирање Групације саветодавних служби ПКС

Посета Пољопривредној саветодавној и стручној служби Крушевац – ПССС организована је 23. јула 2018. године са циљем успостављања сарадње и унапређења односа. Директор ПССС Крушевац информисан је о иницијативи за формирање Групације саветодавних служби која би поред ПССС укључила и институте који су чланови ПКС. Сви позвани су заинтересовани за укључивање у едукативне програме ради унапређења рада пољопривредних произвођача. Биће умрежени и позвани на конституитивну седницу Групације.

Састанак са представницима компаније „Pulcar doo“

У просторијама ПКС 6. августа 2018. године одржан је састанак са представницима фирме „Pulcar doo“. „Pulcar doo“ је иновативна компанија која послује у оквиру компаније „Микрос-Унион“. Развили су производ на бази сопствене технологије за уништавање црвене кокошије гриње. Производ је нашао примену у живинарству код произвођача јаја. Анализом рада компаније процењене су могућности за унапређење пословања и достављање информације о суфинансирању, а планирају учешће на такмичењу иновативних агро компанија у оквиру пројекта „Innoagro“ сектора пољопривреде. Компанија је умрежена у активности Групације за производњу живинског меса и јаја Привредне коморе Србије.

Састанак са директором компаније „Биопродукт производња“

Састанак са директором компаније „Биопродукт производња“ Чачак, одржан је 10. августа 2018. године у Привредној комори Србије. Компанија је пословала под називом „Biorprodukt doo“ Чачак. Одвајањем власничке структуре пререгистрована је у „Биопродукт производња“. Баве се производњом луцерке и поврћа на површини од око 300 ha, у кооперацији, и углавном извозе своје производе. Компанија има проблема у пословању услед раздвајања власничке структуре и неопходна су обртна средства за следећи циклус производње. Програмима преко ИПАРД-а (субвенције и подстицаји) не покривају трошкове набавке репроматеријала па је сугерисано да се нађе повољан кредит. Постоји проблем приликом извоза и то у преплитању надлежности Пољопривредне саветодавне и стручне службе Србије и царине, те ће учествовати у анализи о административним процедурама.

Посета компанији „Агрохемика“

Представници Удружења за биљну производњу ПКС посетили су 16. августа 2018. компанију „Агрохемика“ д.о.о. Бачки Петровац, која ове године слави осамнаест година постојања и рада. Основна делатност фирме је пољопривредна производња и трговина семенском робом и хемијским средствима за заштиту биља и осталим репроматеријалом за пољопривреду, сточном храном и другом робом намењеном индивидуалним пољопривредним произвођачима као и извозом житарица и уљарица из Србије. Технички и технолошки, компанија је оспособљена за сопствену производњу ратарских и повртарских култура и индустријског биља. Већ више година веома успешно се бави и кооперацијом – организовањем производње и откупом ратарских култура, као и лагеровањем у сопственим силосима. Компанија је члан удружења Војводина аграр, од стране представника ПКС информисани о законским обавезама као привредно друштво и представљене могућности подршке ПКС кроз брендирање производа и услуга, и аплицирања за ИПАРД и извоз.

Састанак са представником SIPPO - Швајцарски програм са промоцију извоза

Са представником Швајцарског програма за промоцију извоза – SIPPO одржан је састанак 24. августа 2018. године у ПКС. Тема састанка била је организација студијске посете компанија из сектора лековитог и ароматичног биља, зачина и органске производње сајму „Health Ingredients“, у периоду од 26. до 30. новембра

у Франкфурту, Немачка. Договорено је да се анкетирају компаније из наведених сектора после чега експерти SIPPO врше коначан избор пет компанија које ће посетити сајам у Франкфурту. Компаније ће имати прилике да истраже нове пословне прилике, стекну увид у трендове на немачком тржишту и у привредној грани, сазнају о захтевима купца и упознају потенцијалне пословне партнере из држава широм света.

Састанак са директорком ПССС Зрењанин

Пољопривредна саветодавна и стручна служба Зрењанин послује од 1956. године, у 1994. години се трансформише у ДП Институт за пољопривреду, а касније у АД. Бави се истраживачким радом и саветодавним стручним пословима у пољопривреди. Поред тога обавља послове контроле производње семена и садног материјала, здравственог прегледа пошљих намењених извозу, давања фито сертификата и праћења појаве болести и штеточина. Са 22 саветодавца ПССС надгледа земљиште површине око 250 ha и 16.000 регистрованих газдинстава. Састанак са директорком ПССС одржан је са циљем унапређења сарадње са ПКС ради квалитетније подршке пољопривредним газдинствима која нису чланице ПКС. У сарадњи са ПССС планирана директна веза и умрежавање истих и добијена подршка за иницијативу формирања Групаације саветодавних служби ПКС.

Састанак са компанијом „Биофарм“

На позив компаније 29. августа 2018. године представници Удружења за биљну производњу ПКС посетили су компанију „Биофарм“ са циљем подршке у реализацији складиштених житарица рода 2016, 2017. и 2018. године. Компанија је основана 2005. године и бави се органском производњом пшенице Спелте, кукуруза, соје, хељде од 2008. године. „Биофарм“ има седиште у Београду а производњу у КО Утрине, општина Ада. Посвећени су сталном усавршавању, очувању животне средине и остваривању добити уз примену савремене технологије у производњи. Компанија има око 320 ha обрадивог земљишта, на око 40 ha гаји органске житарице а на 280 ha конвенционалну - уговорену производњу пшенице. На складишту имају око 200 t органске спелте, а услед пада цене за неољуштену спелту тренутно су у поступку проналаска купца. Уз стручну помоћ ПКС урађена је информација која је прослеђена на МЕО ПКС за земље ЕУ, РФ, Казахстан и Белорусију како би се „Биофарм“ умрежио са потенцијалним партнерима у иностранству.

Састанак са представником фирме „Cirekon doo“

Са представником компаније „Cirekon doo“ одржан састанак 4. септембра 2018. године. „Cirekon доо“ је новоосновано предузеће посвећено транзицији ка одрживој, иновативној циркуларној економији. На захтев директора, и препоруку Службе за циркуларну економију, одржан је састанак са циљем подршке унапређењу пословања. Дате сугестије за пререгистрацију и информација око заштите ауторског дела с обзиром да фирма има развијен модел за едукативне тренинге са циљем подизања свести и знања из области циркуларне економије и жели да се заштити од злоупотребе.

Састанак са представником фирме „Кабинет“ доо

У Зрењанину је 6. септембра 2018. године одржан састанак са представником фирме „Кабинет“ доо из Сопота. „Кабинет“ доо је прва мини пивара отворена 2013. године са посебним дизајном паковања, укуса и ароме. Различитост укуса, арома, текстура и боја је огромна. Пиво се производи у Неменикућама, на сунчаној падини у подножју Космаја. Са представницима компаније успостављени су контакти на Данима пива у Зрењанину, а састанак је одржан на иницијативу компаније са циљем подршке изласка на инострано тржиште.

Подршка пословању компаније „Box sistem“ doo

Састанак са представницима компаније „Box sistem“ doo одржан је 7. септембра 2018. године. „Box sistem“ doo је иновативна компанија чији Woobox производ има за сврху транспорт намирница у свежем стању које захтевају одређене термичке услове. На тај начин „Box sistem“ претендује да преузме значајну улогу у

процесу доставе хране (мањајући велика паковања од стиропора којима се храна доставља у ресторане, на пијаце и велике маркете). Woobox је природна алтернатива експандираној полистиренској пени. Компанија има иновативни потенцијал, достављене информације о пословању иновативних компанија и контакти за регистрацију и подршку.

Трговина пољопривредним производима и стандарди квалитета хране САД

Водећи програм владе Сједињених Америчких Држава окупља учеснике бројних земаља света из различитих области како би пружио информације о америчком друштву, култури и политици уз истовремено неговање професионалних односа у владиним, пословним, академским и непрофитним организацијама. Програм траје 21 дан, мултирегионалног типа и вишенаменски и састоји се од стручних састанака са представницима различитих институција Владе САД, приватног сектора, невладиних организација и образовних институција. Током посете представљају се информације у вези са трговином и безбедношћу хране и стандарда у области пољопривреде. Неке од главних тема су: Пољопривредна трговинска политика и извоз; Регулација пољопривреде - безбедност хране и здравље животиња од фарми до виљушке; Пољопривреда и дистрибуција хране и логистика; Иновације и технологија за подршку продуктивности и одрживости и Одржива пољопривреда. Ове године, у периоду 1 – 22. јули 2018. године земље учеснице у пројекту биле су: Бугарска, Канада, Кина, Хрватска, Естонија, Њемачка, Хаити, Индија, Израел, Кенија, Либан, Макао, Мексико, Непал, Нигерија, Палестина, Србија, Тајван, Тунис, Турска, Уједињени Арапски Емирати, Узбекистан. Структура полазника: новинари, стручњаци за владину политику (трговинска политика, безбедност хране), предузетници, пољопривредници, лидери удружења индустрије (сточари), запослени у хуманитарним невладиним организацијама, професори и представник ФАО. Пројекат је реализован у Вашингтону, Сиракузи у држави Њујорк, Де Мојнс у Ајови и Сан Франциску у Калифорнији. Програм пружа информације о изазовима и могућностима прехране нарастајуће светске популације, али и о самом начину функционисања америчког агро - прехраненог система. Такође, обезбеђује и добро избалансирани преглед трговине и безбедности хране у САД.

Технологија гајења и складиштења стрних жита

У ПКС – РПК Јужнобачког управног округа, 28. септембра 2018. године оржан је семинар „Технологија гајења и складиштења стрних жита“. Семинар одржан у организацији Семенарске асоцијације Србије и Привредне коморе Србије, Сектор пољопривреде. На семинару су присуствовали представници Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде, удружења, институти и произвођачи ратарских култура. Тема семинара од изузетне важности за произвођаче стрних жита и складиштаре јер се дискутовало о проблемима и специфичностима током производње. Предавачи на семинару указали на проблеме који настају услед неадекватне технологије гајења, заштите у складиштима и праћења законске регулатива која регулише ову област.

Промоција усева на Дану поља ПССС Сомбор

Манифестација „Дан поља јесењих култура“ одржана је 31. августа 2018. године на локалитету Билића. Учесници на манифестацији били су представници пољопривредних компанија, произвођачи, саветодавци ПССС Сомбор и представници ПКС. Преко 200 учесника обишло је поља кукуруза, соје, шећерне репе, сунцокрета и поврћа. Жетва и берба на огледном пољу почеле су неколико недеља раније, такође и соја је одлична. Међутим, већини повртарских култура ова година није одговарала. Смањен је принос рода грашка,

лука, лубенице и диње, али има и поврћа које ће дати добар род. Добри резултати су у производњи купусњака, паприке и парадајза. Међутим, ову годину обележила је велика количина падавина када је за осам месеци пало око 480 l кише, што је скоро годишњи просек падавина.

Научно стручни симпозијум „Пиво, пиварске сировине и опрема“

У Зрењанину је у организацији Удружења пивара Србије и Института за ратарство и повртарство из Новог Сада, 29. августа 2018. године одржан Други научно–стручни симпозијум под називом „Пиво, пиварске сировине и опрема“. На симпозијуму су учествовали научни радници, бројни привредници, представници пиварске индустрије Србије, посетиоци и представници медија. Скуп је одржан уз покровитељство града Зрењанина, у оквиру манифестације „Дани пива“. Скуп је допринео новим сазнањима у овој области и дао прилику умрежавања и размене искустава експерата из области пива, сировина за производњу пива и технологије пиварства. Манифестација „Дани пива“ која има дугогодишњу традицију овим симпозијумом проширује свој програм, а стручним и научним аспектом доприноси развоју ове области.

„Дани хмеља“ у Бачком Петровцу

На позив компаније „АД Петровец“, 16. августа 2018. године представници Удружења за биљну производњу ПКС посетили су хмељарник у Бачком Петровцу. Посета обављена за време одржавања манифестације „Дани хмеља“ на којој су учествовали представници Пољопривредног факултета Нови Сад, удружења Домаће пиваре, Института за ратарство и повртарство, пиваре БИП, Нишке и Ваљевске пиваре. Компанија „АД Петровец“ ради на интензивирању сопствене производње, посебно хмеља, семенског кукуруза, арпаџика, паприке бабуре, индустријске паприке итд. Компанија је овлашћења и за производњу расада и има хмељарник на површини од 5 ha где се гаје америчке и домаће сорте. Производња је углавном уговорена па се планира проширење узгоја на 12 ha у првој вази, а у другој до 20 ha. У Србији су потребе за хмељом све веће, само у јулу 2018. увезено је 200 t хмеља. Наведена манифестација је значајна са аспекта афирмације и мотивације произвођача за узгој хмеља.

Унапређење пројектних активности у Југоисточној Европи

У Загребу је у организацији Заједничког истраживачког центра ЕК, 4. и 5. јула 2018. године одржана радионица под називом Унапређење пројектних активности у Југоисточној Европи. Учествовало је преко 100 полазника из 6 земаља Региона. Фокус радионице био је размена најбољих пракси у подршци спремности инвестирања у технолошки развој и примену у Југоисточној Европи и Западном Балкану, и разумевање услова за развој пројеката који се могу предлагати. Представљене су политичке иницијативе, процеси имплементације, инструменти и активности на изградњи капацитета, као и искуства из прве руке и студије случаја из целог региона али и шире.

Подршка развоју регионалног иновативног система Јадранско-јонског подручја

У Тирани, Албанија, 10. септембра 2018. године одржана радионица под називом „Подршка развоју регионалног иновативног система Јадранско-јонског подручја“. Организатор обуке Привредна комора Крита, Грчка, учесници на обуци партнери на пројекту „Innovagro“. Пројекат концентрисан на синергији пољопривредника, агропрехрамбених предузећа, истраживачких института и јавних власти за: промоцију екстровећности агропрехрамбених производа; развој интерних производа агро-прехрамбених компанија и промовисање еколошки прихватљивих пољопривредних пракси. Циљеви пројекта су: побољшање продуктивности агропродуктивних малих и средњих предузећа, повећање конкурентности и приступа међународном тржишту; повећање процента малих и средњих предузећа која се баве пољопривредно-прехрамбеном делатношћу у укључење у процес умрежавања, интернализације и иновација; јачање веза између института за истраживање и развој, МСП и регионалне и локалне власти у области иновативног предузетништва и повећање употребе еколошких пољопривредних пракси. Закључено да изврше припреме иновативних компанија за такмичење у оквиру пројекта.

Национално финале највећег светског такмичења зелених пословних идеја CLIMATE LAUNCHPAD

У ПКС-ПК Београда, 6. септембра 2018. године одржана је радионица под насловом „Национално финале највећег светског такмичења зелених пословних идеја CLIMATE LAUNCHPAD“ на којој су учесници били пројектни партнери, компаније такмичари, представници Министарства просвете, науке и технолошког развоја РС, Кабинета министра за иновације и ПКС. Једанаест најбољих српских тимова представило је своје иновативне, зелене пословне идеје пред националним жиријем. Три најбоља тима су награђена одласком на Гранд Финале у новембру у Единбургу, Шкотска, где ће своје идеје презентовати пред међународним жиријем, потенцијалним инвеститорима и другом бројном публиком. Представник ПКС учествовао је као члан жирија.

Матични научни одбор за биотехнологију и пољопривреду

У Министарству просвете, науке и технолошког развоја РС, 13. јула 2018. године одржана је седница Матичног научног одбора за биотехнологију и пољопривреду. Према дневном реду, разматрани су приспели захтеви за изборе у звања истраживача, оцену скупова, часописа и пројеката. Урађена је оцена по захтеву Института Јарослав Черни која је достављена надлежном Министарству и реферисано о извештају на седници. Оцена је прихваћена.

Јесењи Дан поља Института за ратарство и повртарство

У организацији Института за ратарство и повртарство у Новом Саду – Римски шанчеви, 5. септембра 2018. године одржан „Јесењи Дан поља“ Института за ратарство и повртарство. Учесници на догађају били су градоначелник Новог Сада, државни секретар у Министарству просвете, науке и технолошког развоја, покрајински секретар за пољопривреду, водопривреду и шумарство, начелник Јужнобачког управног округа, декан Пољопривредног факултета у Новом Саду, представници града Новог Сада, покрајинских и републичких институција, амбасада, домаћих и иностраних компанија, и пољопривредни произвођачи. На Огледним пољима Института за ратарство и повртарство окупило се мноштво посетилаца ове традиционалне манифестације која је позната као „јесењи Дан поља“. Преко 1.700 домаћих и страних гостију посетило је Римске шанчеве. Институт за ратарство и повртарство је од националног значаја за Републику Србију и лидер у области стварања нових сорти и хибрида ратарских и повртарских култура као домаћин ове значајне манифестације приказао је плодове свог вишедеценијског научноистраживачког рада.

Матични научни одбор за биотехнологију и пољопривреду

У наставној јединици Шумарског факултета на Гочу, 21. септембра 2018. године одржан Матични научни одбор за биотехнологију и пољопривреду. Чланови Одбора разматрали приспеле захтеве за изборе у звања истраживача, оцену скупова, часописа и пројеката.

За све додатне информације о пословању у земљи и иностранству, контакте са потенцијалним пословним партнерима, учешће на сајмовима и изложбама у земљи и иностранству, учешће у активностима ПКС контактирајте **Удружење за биљну производњу ПКС** путем телефона **011 / 33 00 944** или на е-маил: biljna@pks.rs.

Регио инфо

Привредна
комора
Београда

НЛБ банка седми пут наградила најбоље органске произвођаче

Седми по реду „НЛБ Органик конкурс“ завршен је доделом награда најбољим органским произвођачима. Од укупно 61 пријављеног пројекта, „НЛБ банка“ је изабрала три најуспешнија пројекта и доделила њиховим ауторима награде од по 500.000 РСД. Награђени су произвођачи из: села Дражиниће код Краљева, за пројекат „Унапређење органске сточарске производње – узгој оваца и говеда“, села Гргуре код Блаца за пројекат „Органска храна – будућност српске пољопривреде“ и „Био Салаш Идеи“ из Темерина, за пројекат „Оно што посејеш, то ћеш и пожњети“. Најуспешнијим носиоцима пројеката награде је уручио министар пољопривреде, шумарства и водопривреде, истакавши да је у току ове године одобрено 2.004 субвенционисана кредита за органску производњу.

„Грочанске свечаности“ 26. јули – 2. август 2018. године

Међународна традиционална културно - туристичка манифестација „Грочанске свечаности“ одржана је 51. пут по реду, у периоду од 26. јула до 2. августа 2018. године. У оквиру традиционалне манифестације, 27. јула 2018. године, у Великој сали ГО Гроцка одржано је 32. саветовање воћара и виноградара под називом: Унапређење производње воћа и грождја у организацији Института „ПКБ Агроекономик“. Том приликом представљено је 10 стручних радова из области воћарства и виноградарства са циљем унапређења производње и повећањем њене конкурентности. Организацију 32. саветовања помогло је Министарство просвете и технолошког развоја Републике Србије. Такође у оквиру првог дана фестивала одржано је и такмичење за најбољу ракију кајсијевачу.

Национално финале највећег светског такмичења зелених пословних идеја CLIMATE LAUNCHPAD

У ПКС-ПК Београда, 6. септембра 2018. године одржана је радионица под насловом „Национално финале највећег светског такмичења зелених пословних идеја CLIMATE LAUNCHPAD“ на којој су учесници били пројектни партнери, компаније такмичари, представници Министарства просвете, науке и технолошког развоја РС, Кабинета министра за иновације и ПКС. Једанаест најбољих српских тимова представило је своје иновативне, зелене пословне идеје пред националним жиријем. Три најбоља тима су награђена одласком на Гранд Финале у новембру у Единбургу, Шкотска, где ће своје идеје презентовати пред међународним жиријем, потенцијалним инвеститорима и другом бројном публиком. Представник ПКС учествовао као члан жирија.

Дан поља ЗП хибрида

У Институту за кукуруз „Земун Поље“ 6. септембра 2018. године одржана је традиционална манифестација Дан поља ЗП хибрида на којој је било присутно више од 1.500 посетилаца -пољопривредних произвођача, произвођача семена, трговаца, представника пољопривредних стручних саветодавних служби, пословних партнера Института и колега из иностранства. Скупу су присуствовали и представници Владе Републике Србије, Града Београда и општине Земун, и ПКС-ПК Београда. Посетиоци су присуствовали берби производног огледа и могли да виде достигнућа Института у развоју ЗП хибрида. Институт је угостио и сараднике из Русије, Казахстана, Турске, Либана, Ирана, Алжира, Босне и Херцеговине, Хрватске, Словеније, Македоније, Албаније и Румуније који су се захвалили на дугогодишњој и успешној сарадњи.

РПК
Севернобачког
управног округа
Суботица

Јесењи укус фест

На "Јесењем укусу фесту", фестивалу домаће хране и пића који је одржан од 29. до 30. септембра 2018. године у Београду, представило се око 100 излагача са више од 1.500 различитих домаћих производа из целе Србије и региона. Укус Фест је манифестација која промовише пољопривредну производњу, пласман и продају прехранбених производа, у облику модерних презентација хране и пића. Основна замисао фестивала је да свим посетиоцима из земље и иностранства покаже врхунски квалитет и јединствен доживљај српске хране. Фестивал су подржали Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде Републике Србије, Привредна комора Србије и Секретаријат за привреду града Београда. Земља партнер ове године била је Румунија.

„Сунцокрет“ из Хајдукова – „Блиц предузетник 2017“

Компанија „Сунцокрет“ из Хајдукова је изабрана за најуспешнију компанију у трци за „Блиц предузетника 2017“ чиме је освојила награду од 1 млн РСД, коју додељује „Еуробанка“. Власник и директор „Сунцокрет-а“ посао је започео са производњом девичанских уља од сусама и бундеве, а сада већ позамашну палету производа планира да прошири. Као пионери у производњи органских производа у Србији и региону, први органски сертификат добијен је 1995. године, док данас поседују све сертификације које издају европске сертификационе куће. Награду у вредности од 1 млн РСД најбољем предузетнику за његово добро пословање обезбедила је „Еуробанка“, уручио је министар финансија који је био и члан жирија. Додела награда одржана је у просторијама Привредне коморе Србије. Критеријуми на основу којих стручни жири бира награђеног су: профитабилност, продуктивност, ликвидност, извозни потенцијал, број запослених и новозапослених, технолошке иновације, као и оријентисаност ка заштити животне околине и допринос развоју локалне заједнице. Компанија „Сунцокрет“ запошљава 35 радника.

Јапан Тобако уложио 7млн УСД у производњу у Сенти

Највећи јапански инвеститор у Србији, компанија „Јапан Тобако Интернешенел“ (Тобако Интернационал, ЈТИ) покренуо је нову производну линију у фабрици у Сенти у оквиру инвестиционог циклуса вредног 7 млн УСД. Инвестициони циклус, поред производне линије укључује и додатну модернизацију механизације у фабрици, као и иновирање производа. Споразум о слободној трговини са ЕУ додатно је повећао успешност компаније. Откако је купио „Дуванску индустрију Сента“ 2006. године, ЈТИ је уложио више од 180 млн УСД у Србији, утростручио број запослених са 84 на 290, покренуо производњу цигарета и њихов извоз на тржишта Црне Горе, Босне и Херцеговине, Македоније, Хрватске и Албаније, као и извоз дувана и цигарета у ЕУ. У периоду од 2006. до данас вредност извоза износи готово 230 млн УСД, док је удео компаније на тржишту Србије у току истог периода утростручен. ЈТИ је један од пет највећих пореских обвезника у Србији, једина страна компанија која откупљује домаћи дуван и ангажује око 1.000 радника у Београду и Сенти, укључујући узгајиваче дувана, чланове њихових породица, као и сезонске раднике.

Манифестација – „Сачувајмо пчеле“

У Суботици су у организацији Удружења пчелара „Пчела“ у периоду од 27. до 30. септембра 2018. године одржани двадесет и други по реду Дани пчеларства. Продајна изложба на шеталишту окупиле је 25 излагача пчелињих производа и пратеће опреме. Упркос многим проблемима који муче пчеларе, Дани пчеларства окупили су мноштво произвођача који су за посетиоце приредили богату и разноврсну понуду меда и других пчелињих производа. Дани пчеларства се ове године одржавају под слоганом „Save the bees“ или „Сачувајмо пчеле“. Из Удружења пчелара „Пчела“ наглашавају да је веома важно да сачувамо пчеле, јер су оне угрожена врста а њихово изумирање може имати негативне последице по човечанство. Поред класичних, посетиоци су, као и претходних година, имали прилику да пробају и неуобичајене производе од меда, као што су пића и разне послестице. Цена меда се од прошле године није мењала, и кретала се од 500 до 800 РСД по kg, у зависности од врсте.

РПК
Браничевског
управног округа
Пожаревац

Дани сунцокрета

У Батуши, Браничевски округ, на Петров дан, 12. јула 2018. године одржана је културна манифестација „Дани сунцокрета“. Организатори манифестације били су месна заједница Батуша и КУД „Властимир Живковић“. После одржаних предавања из пољопривреде, уследило је такмичење у кувању гулаша. Такође, одржана је и изложба удружења жена, производа старих заната, традиционалних јела, као и културно уметнички програм. Покровитељ манифестације „Дани сунцокрета“ је општина Мало Црниће.

У околини Пожареваца представљен демооглед Института за кукуруз Земун поље

На приватном имању у селу Ћирковица у околини Пожареваца, представљен је демооглед Института за кукуруз Земун поље. У огледу је девет хибрида од групе зрења ФАО 300 до ФАО 600, односно средњерани, средњестасни и средњекасни хибриди. Предусев је био сунцокрет. Основна обрада је орање, а основно ђубриво 200 kh/ha МАП-а (моноамонијум фосфат), у пролеће је додато још 200 kg/ha урее. Сетва је обављена у априлу. Заштита од корова је обављена после сетве, а пре ницања комбинацијом препарата Басар и Резон, и касније није било потребе за даљом заштитом. Део огледа биће пожњевен, а други обран. Многобројни произвођачи су од стране стручњака из Института упознати са сортиментом из огледа и технологијом гајења усева.

Берба и жетва кукуруза у пуном јеку

Просечан принос кукуруза креће се око 6.000 kg сувог зрна по ha. Према подацима ПССС Пожаревац кукуруз је у Браничеву засејан на око 53 хиљаде ha. У последње време велики број произвођача скида усеве кукуруза у зрну. Тако скинут усев требало би складиштити у адекватним складиштима, где постоји могућност проветравања како не би дошло до пропадања кукуруза. Поред тога, при складиштењу кукуруза у зрну посебну пажњу треба обратити на уништавање складишних штеточина које у великој мери могу смањити принос, савет је из Пољопривредне саветодавне стручне службе.

Вински бал - Власотинце

У Власотинцу је 24. и 25. августа 2018. године одржан 33. „Вински бал“. Општина Власотинце подржава организовање Винског бала и то из више разлога: због славне историје власотиначког виногорја, због жеље да помогне својим произвођачима да повећају број засада винове лозе и унапреде производњу вина и како би им се омогућили директни контакти са представницима најпознатијих винарија, уз стручна предавања. Општина Власотинце је уложила прошле године око 3 млн РСД у воћарство, а ове године се изводе радови на атарским путевима у вредности од 9 млн РСД, како би се лакше дошло до засада, истакао је председник општине на завршној вечери. Током дана манифестације одржан је 3. међународни Салон вина на коме је било присутно 15 најпознатијих винарија из земље и региона као што су „13. јул“ Плантаже Подгорица, „Тиквеш“ Кавадарци, „Алексић“ Врање, „Џервин“ Књажевац и други. На салону су били и представници винских витешких редова из Бајше, Суботице, Параћина, Жупе и Титела, а домаћин им је био Вински витешки ред Симеон из Власотинца.

„Дани крушке“ у Мирошевцу

У селу Мирошевце надомак Вучја 17. августа 2018. године одржани су четврти „Дани крушке“. Крушка се на територији града Лесковца гаји на 532 ha, а највеће површине под крушком су управо у вучјанском крају. Ове године издвајања за пољопривреду износе око 64 млн РСД, док ће за субвенције пољопривредних произвођача бити издвојено око 24 млн РСД. Произвођачима су овом приликом додељене награде из различитих категорија.

„British american tobacco“ – иновације и нова радна места у Врању

Према речима генералног директора компаније „Бритиш американ тобако“ (БАТ) за Србију и Црну Гору, Србија је међу првим државама у свету где је стигао иновативан „гло“ уређај који загрева дуван на 240°C без сагоревања. „БАТ“ ће наставити са улагањима и запошљавањем у Србији, посебно у фабрици у Врању. „Гло“

РПК
Јабланичког
управног округа
Лесковац

је до сада лансиран у Јапану, Швајцарској, Јужној Кореји, Канади, Италији, Румунији и Русији, а од почетка августа 2018. године и у Србији. Дуванска индустрија доживљава трансформацију не само производа, него и читавог бизниса, и зато је велика ствар да управо Србија буде међу првим носиоцима промена од којих ће корист имати сви: потрошачи, друштво и индустрија. У последње две године „БАТ“ је само у фабрику у Врању, једну од најбољих и најбезбеднијих у региону, уложио више од 8 млн ЕУР како би се модернизовала и повећали производни капацитети. Број запослених повећан је за 15 одсто, што тренутно чини укупно 350 запослених, а погон производи за домаће тржиште и за извоз, што позитивно утиче на спољнотрговински биланс Србије и њен положај у региону.

Општина Бојник добила милион евра за агро бизнис зону у Косанчићу

Локална самоуправа општине Бојник на конкурс ЕУ ПРО добила је 1 млн ЕУР за пројекат инфраструктурног опремања агро бизнис зоне у селу косанчић, на површини од 53 ха. Пројекат за који су средства одобрена подразумева изградњу приступних путева у дужини од 4,5 km, затим, водоводну и канализациону мрежу, изградњу 2 трафо станице, као и телекомуникациону инфраструктуру.

„Златни дани вина“

У Сремској Митровици 19. августа 2018. године одржана је манифестација „Златни дани вина“. Ове године тема манифестација била је „Витешки“. Организатори су за почетак манифестације припремили средњовековни турнир традиционалног стреличарства, који се одиграо у градским ископинама, везаним за период средњег века. Сви посетиоци су имали прилику да уживају у винима из Србије и региона која су представљена током ове значајне манифестације.

Манифестација „Гастро Срем“ - оаза добре хране

Туристичко – гастрономска манифестација „Гастро Срем“ ове године одржала се 1. и 2. септембра у центру Старе Пазове у организацији Туристичке организације општине Стара Пазова, а под покровитељством локалне самоуправе и Покрајинског секретаријата за пољопривреду, водопривреду и шумарство. Ова манифестација окупља домаће произвођаче и госте из Србије и региона који се својим производима издвајају по квалитету. Специјалитете су излагали произвођачи месних и млечних производа, удружења жена, пољопривредна газдинства, винарије, произвођачи меда, џемова, ракије, посластичари, бомбонције. Одржано је и традиционално такмичење у спремању ајвара под називом: „Изађи ми на теглу“.

Одржани „Пударски дани“ 13, 14. и 15. септембра 2018. године у Иригу

Средином септембра у Иригу се, већ четврт века, традиционално одржавају „Пударски дани“, привредно – туристичка манифестација посвећена пудару – чувару винограда, вину и грожђу и развоју виноградарства. У Иригу према званичним подацима има преко 250 ха винограда и седам регистрованих винарија али и много малих поизвођача вина којима кроз субвенције треба пружити помоћ у куповини опреме неопходне да се региструју, и да своје вино пласирају на тржиште. Манифестација „Пударски дани“ је пропраћена бројним дешавањима као што су: берба грожђа, пударски фруштук, такмичење у кувању паприкаша, избор господара Пударских дана, дефиле фењера од бундева и маскенбал улицама Ирига, дечија пијаца и продајна изложба сремских колача, концерт за младе, изложба ликовних и литерарних радова, разна такмичења за избор најбољег винограда, најбољег винског подрума, најбоље ракије и вина, најтежег грозда, најукуснијег сремског колача као и такмичење у кувању пударског (пилећег) паприкаша.

РПК
Сремског
управног округа

Сремска
Митровица

Медиусијада

У кругу седишта компаније „Медиус“ Нова Пазова, 15. септембра 2018. године, по други пут се организовала Медиусијада која је на једном месту окупила пословне партнере, госте, пријатеље и потрошаче ове компаније. Била је то прослава годишњице медиус погона за производњу деликатеса. Тога дана се 13 екипа, представника различитих компанија такмичило у припреми гулаша.

РПК
Расинског
управног округа
Крушевац

Одржана печењијада у Стопањи

У селу Стопања, општина Трстеник, одржана је друга по реду манифестација „Печењијада у Стопањи“ 7 - 9. септембар 2018. године. Манифестација је привредно-промотивног и забавног карактера, са акцентом на традицију и гастрономске специфичности овог краја. И ове године „престоница печења“ привукла је доста посетиоца који су поред богате трпезе уживали и у богатом културно-уметничком програму у коме су наступале бројне певачке групе, фолклорни ансамбли, поп и рок певачи, трубачи и др. Организатори манифестације били су Општина Трстеник и Туристичка организација општине Трстеник.

РПК
Нишавског,
Пиротског и Топличког
управног округа
Ниш

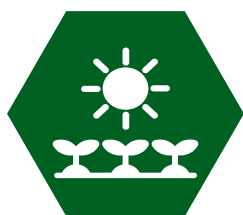
Додељени сертификати малим произвођачима у области прераде меса и млека са територије града Пирота

Примена одступања од захтева прописа о хигијени хране у производњи и промету хране животињског порекла, била је тема дводневне радионице која је одржана у Пироту 10. и 11. септембра 2018. године. У организацији Привредне коморе Србије, Удружење за сточарство и прераду сточарских производа и подршку града Пирота и Привредне коморе Пирота, обуку је успешно завршило 15 малих произвођача у области прераде меса и млека са територије града Пирота. Предавачи на обуци били су експерт из фирме „Агрикултура“ и секретар Удружења за сточарство и прераду сточарских производа Привредне коморе Србије. Учесницима се обратио и директор ПКС - РПК Нишавског, Пиротског и Топличког управног округа. Пирот је међу првим градовима Србије где се Обука одржава због препознатљивих и квалитетних производа. Примена Правилника је шанса за произвођаче да буду конкурентнији, добију бољу цену за свој производ и отворе пут ка купцима у земљи и иностранству, рекао је директор ПКС – РПК Нишавског, Пиротског и Топличког управног округа.

РПК
Зајечарског и Борског
управног округа
Зајечар

„Здраво домаће природно“

Привредна комора Србије - РПК Зајечар и Град Зајечар организовали су тродневни сајам у Зајечару. Поред међународне, традиционалне манифестације „Здраво домаће природно“ одржани су и 4. Сајам финансирања и 3. Сајам туризма. На сајму је учествовало преко 200 излагача из целе Србије, Бугарске, Босне и Херцеговине, Републике Српске, Хрватске и Словеније, а према проценама, било је око 5000 посетилаца. Понуда је била разноврсна: домаћи специјалитети из разних крајева, сокови, квалитетна вина, ракија, мед, чајеви, рукотворине и друго. Свечаном отварању сајма присуствовале су бројне званице и излагачи, а присутне су поздравили заменица градоначелника града Зајечара, саветник председника Привредне коморе Србије и јереј, заменик старешине саборног храма у Зајечару. Директор ПКС - РПК Зајечар, поздравио је присутне и пожелео добродошлицу. Истакао да Сајам у Зајечару окупља бројне излагаче почев од најмањих индивидуалних пољопривредних газдинстава па до највећих као што су ФПМ „Агромеханика“ Бољевац и Фиатов програм предузећа „Ником“ из Крагујевца. Овде су се окупиле и највеће банке и осигуравајуће куће које послују у Србији, као и бројне туристичке организације. Директор ПКС – РПК Зајечар се захвалио Граду Зајечару, Општини Кладово и ТО Кладово на уступљеним штандовима, хору Основне школе „Десанка Максимовић“ и свим излагачима на подршци свих ових година. Ове године, као новина, уведена су признања, а добитници су: „ФПМ Агромеханика“ доо Бољевац, „Хеинекен србија“ доо, „Пивара Зајечар“, ПГ „Блажо Ђурђић“ Сокобања, „Адонис“ ДОО Сокобања, „Сеоски туризам Николичево – Бојан Павловић“, а посебно признање за велики дугогодишњи допринос у реализацији Сајма уручено је директору а.д. „Ђердап услуге“ Кладово.

Привредна активност у делатности биљне производње

Цене репродукционог материјала, средстава рада и услуга у пољопривреди

У другом кварталу 2018. године, према подацима РЗС, цене репродукционог материјала, средстава рада и услуга у пољопривреди, у односу на први квартал 2018. године, у просеку су повећане за 0,8 одсто, а у односу на исти квартал 2017. године повећане су за 2,4 одсто. Посматрано по групама производа, у другом кварталу 2018. године, у односу на исти квартал 2017. године, раст цена је забележен у групама семе (8,4 одсто), храна за животиње (5,7 одсто), енергенти (3,8 одсто), остали производи и услуге (1,7 одсто), машине у пољопривреди (0,8 одсто) и одржавање опреме (0,6 одсто), док је пад регистрован у групама: средства за заштиту биља (-11,5 одсто), минерална ђубрива (-1,5 одсто) и одржавање објеката (-1,1 одсто).

Индекси цена репродукционог материјала, средстава рада и услуга у пољопривреди

	Q2 2018/ Q2 2017.	Q2 2018/ Q1 2018.
Укупно	102,4	100,8
Производи и услуге за текућу употребу у пољопривреди	102,5	100,8
Семе	108,4	104,8
Енергенти	103,8	103,8
Минерална ђубрива	98,5	98,9
Средства за заштиту биља	88,5	91,8
Храна за животиње	105,7	101,7
Одржавање опреме	100,6	100,0
Одржавање објеката	98,9	101,2
Остали производи и услуге	101,7	100,3
Производи и услуге за инвестиције у пољопривреди	100,8	100,6
Машине у пољопривреди	100,8	100,6

Извор: РЗС.

Остварена производња пшенице и раног воћа

На основу објављених података РЗС, а према стању 1.9.2018. године, остварена је производња пшенице од 2.941.601 тона, што је за 29,3 одсто више у односу на производњу остварену 2017. године. Остварена производња малина већа је за 11,5 одсто, а вишања за 37,5 одсто. Са жетвених површина од 906.753 хектара, очекивана производња кукуруза је 6.964.770 тона, што је за 73,3 одсто више у односу на производњу остварену у прошлој години. Очекивана производња са пренетим залихама из претходне сезоне, задовољиће домаће потребе, а биће и значајнијих вишкова меркантилног кукуруза за извоз. Очекује се за 2,8 одсто већа производња шећерне репе, за 35,7 одсто сунцокрета и за 40,0 одсто соје. Када се посматра десетогодишњи период (2008-2017), производња шећерне репе мања је за 9,5 одсто, а већа сунцокрета за 58,5 одсто, соје за 47,2 одсто, пшенице за 17,7 одсто и кукуруза за 15,2 одсто. Код воћарских култура, посматрано у односу на производњу у 2017. години, очекује се већа производња јабука за 21,6 одсто и шљива за 30,1 одсто. Очекивана производња грожђа у Србији мања је за 8,8 одсто од остварене у 2017. години, односно мања је за 15 одсто у односу на десетогодишњи просек.

Остварена производња пшенице и раног воћа у Републици Србији у 2018. години

	Пшеница	Малина	Вишња
Површина, ha	648.083	22.424	18.172
Принос по ha, kg	4.539	5.455	6.935
Производња, t	2.941.601	122.318	126.023
Индекс, 2017=100	129,3	111,5	137,5

Извор: РЗС.

Очекивана производња касних усева, воћа и грожђа у Републици Србији у 2018. години

	Кукуруз	Шећерна репа	Сунцокрет	Соја	Јабукe	Шљиве	Виногради
Површина, ha	906.753	51.339	239.148	196.472	25.134	72.024	21.201
Принос по ha, kg	7.681	50.318	3.068	3.286	18.318	5.973	7.312
Производња, t	6.964.770	2.583.276	733.706	645.607	460.404	430.199	151.022
Индекс, 2017=100	173,3	102,8	135,7	140,0	121,6	130,1	91,2

Извор: РЗС.

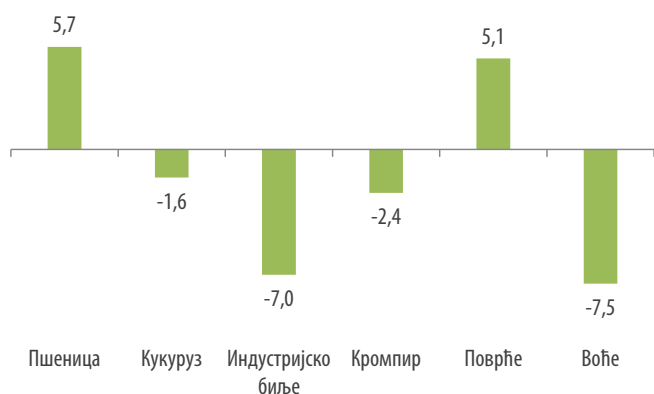

Произвођачке цене пољопривредних производа

Произвођачке цене пољопривредних производа у августу 2018. године, у односу на претходни месец, смањене су у просеку за 0,6 одсто, а у односу на исти месец претходне године смањене су за 6,8 одсто.

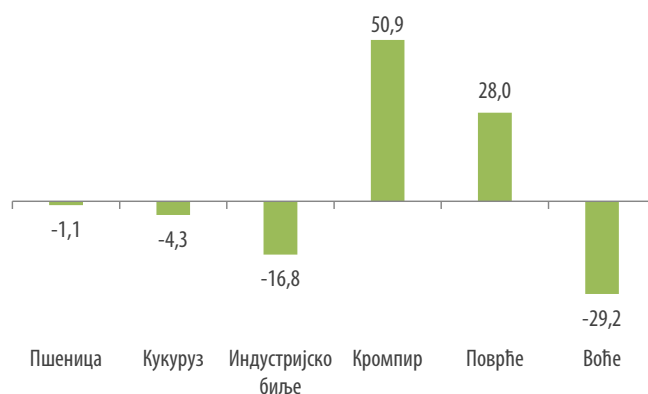
Посматрано по главним групама производа биљне производње, у августу 2018. године у односу на исти месец 2017. године, забележен је раст цена следећих група производа: кромпира (50,9 одсто) и поврћа (28,0 одсто), док је пад цена регистрован код жита (-1,8 одсто), индустријског биља (-16,8 одсто) и воћа (-29,2 одсто).

Промена произвођачких цена пољопривредних производа у августу 2018. године у односу на јул 2018. године

Извор: РЗС.

Промена произвођачких цена ратарских производа у августу 2018. године у односу на август 2017. године

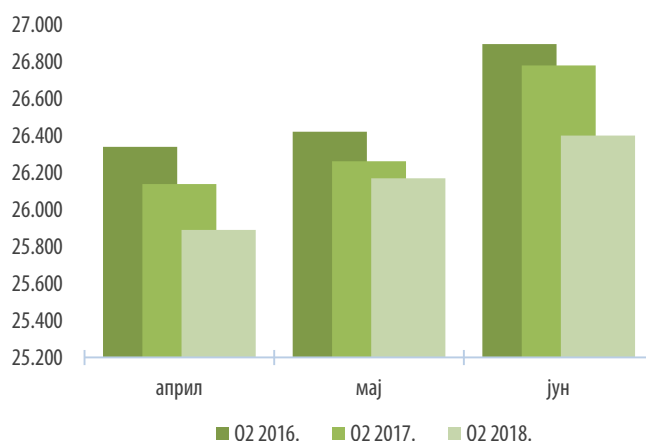

Извор: РЗС.

Запосленост

У првој половини 2018. године регистровано је 24.503 запослених у области пољопривредне производње, лова и услужним делатностима, што је мање за 1,7 одсто у односу на прву половину 2017. године, док је у производњи дуванских производа регистровано 1.411 запослених, што је за 19,8 одсто више у односу на исти период 2017. године. Ове две области заједно учествују 1,3 одсто у укупној запослености у Републици Србији.

Број запослених у биљној производњи у правним лицима и код предузетника, у другом кварталу 2016, 2017. и 2018. године

Извор: РЗС, прерачун Центра СААПП (ПКС).

Регистрована запосленост, према делатностима КД(2010), у другом кварталу 2017. и 2018. године

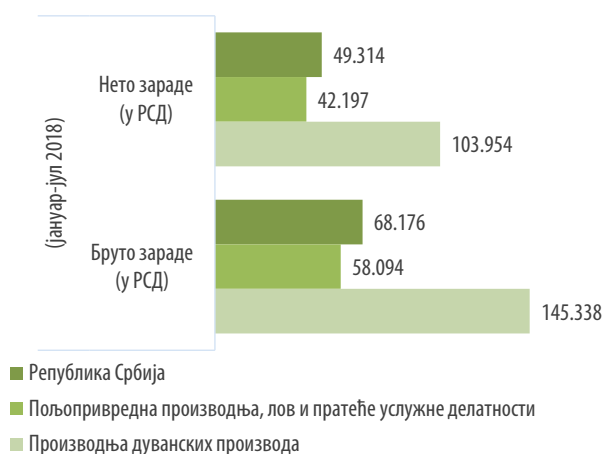
	Број запослених		Индекс	Учешће у укупној запослености, у %	
	Q2 2017.	Q2 2018.	Q2 2018/ Q2 2017.	Q2 2017.	Q2 2018.
Република Србија	1.975.308	2.047.020	103,6	100,0	100,0
Пољопривредна производња, лов и пратеће услужне делатности	25.222	24.786	98,3	1,3	1,2
Производња дуванских производа	1.170	1.366	116,8	0,1	0,1
УКУПНО	26.392	26.152	99,1	1,3	1,3

Извор: РЗС, прерачун Центра СААПП (ПКС).

Зараде

У периоду јануар-јул 2018. године вредност бруто зараде у пољопривредној производњи, лову и пратећим услужним делатностима износила је 58.094 динара (повећање од 4,2 одсто у односу на исти период претходне године) што је за 14,8 одсто мање у односу на републички просек. Вредност бруто зараде у производњи дуванских производа износила је 145.338 динара што је дупло више у односу на републички просек и забележеним растом од 2,1 одсто у односу на исти период 2017. године.

Зараде, јануар-јул 2018. (у динарима)

Извор: РЗС.

Спољна трговина

Укупна спољнотрговинска размена аграра у периоду јануар-август 2018. године износила је близу три милијарде евра, што је за 0,7 одсто мање у односу на исти период 2017. године. Позитиван спољнотрговински биланс достигао је вредност од 800,8 млн евра. Извезено је аграра у вредности од 1,9 млрд евра (смањење од 5,5 одсто у односу на исти период у 2017. години), са учешћем од 17,6 одсто у укупном извозу Републике Србије. Увоз наведених производа порастао је за 9,0 одсто, изражено у еврима, са уделом у укупном увозу Републике Србије од 7,7 одсто.

Структура извоза аграра, по СМТК, јануар-август 2018. године (у %)

Структура увоза аграра, по СМТК, јануар-август 2018. године (у %)

Извор: РЗС, прерачун Центра СААПП (ПКС).

Извор: РЗС, прерачун Центра СААПП (ПКС).

Најважнији извозни производи аграрног порекла, по СМТК, у периоду јануар-август 2018. године

Назив производа (СМТК)	у тонама	у млн евра
Малине и сл. бобичасто воће, смрзнуто	90.936	151,3
Цигарете које садрже дуван	19.529	126,8
Пшеница остала (и крупник) и наполица, у зрну	730.050	114,5
Кукуруз, остали	652.599	104,0
Воде са додатком шећера, ост.безалкохолна пића	169.899	71,6
Остало воће, некувано, кувано у води, смрзнуто	41.952	58,3
Јабукe, свеже	80.430	55,2
Остали производи за исхрану	28.467	54,7
Кајсије, трешње, вишње, брескве, шљиве, свеже	57.008	45,2
Бисквити слатки, вафли, галете и слично	18.602	44,1
Семе уљане репице	124.128	41,1
Производи за исхрану животиња	104.257	38,7
Уље од сунцокрета или шафранике, рафинисано	45.611	35,8
Семе сунцокрета	73.831	35,6
Пиво од слада (укљ.светло, јако и црно пиво)	100.633	33,1

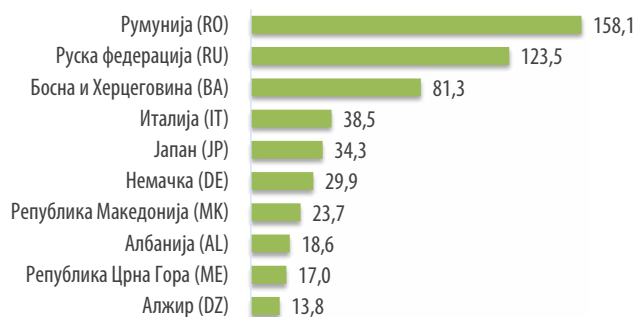
Извор: РЗС, прерачун Центра СААПП (ПКС).

Најважнији увозни производи аграрног порекла, по СМТК, у периоду јануар-август 2018. године

Назив производа (СМТК)	у тонама	у млн евра
Остали производи за исхрану	16.054	55,1
Дуван, делимично или потпуно изжиљен	8.341	36,4
Кафа, непржена, са кофеином	17.446	34,3
Цигарете које садрже дуван	2.664	30,8
Банане, свеже или суве	46.411	28,3
Прерађени дуван, екстракти и есенције	4.603	25,3
Воде са додатком шећера, ост.безалкохолна пића	48.513	23,6
Екстракти, есенције и концентрати кафе	5.842	21,7
Уљане погаче и остали чврсти остаци, од соје	53.095	21,1
Цигаре и цигарилоси који садрже дуван	135	20,2
Ост.прехрамбени производи са какаом, блокови, шипке	4.428	17,3
Семе сунцокрета	19.042	16,2
Остале живе биљке (укључ. корење), резнице	5.160	16,0
Дуван, неизжиљен	2.638	15,6
Парадајз, свеж или расхлађен	26.336	14,9

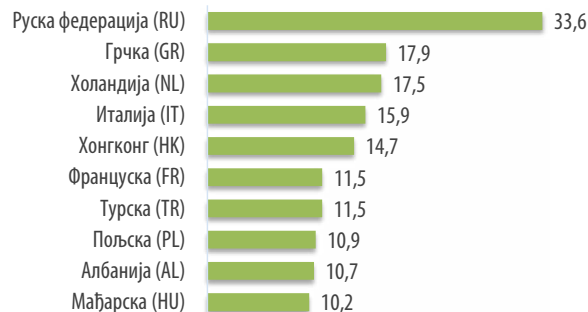
Извор: РЗС, прерачун Центра СААПП (ПКС).

Извоз биљних производа, по земљама, јануар-август 2018. (у млн евра)

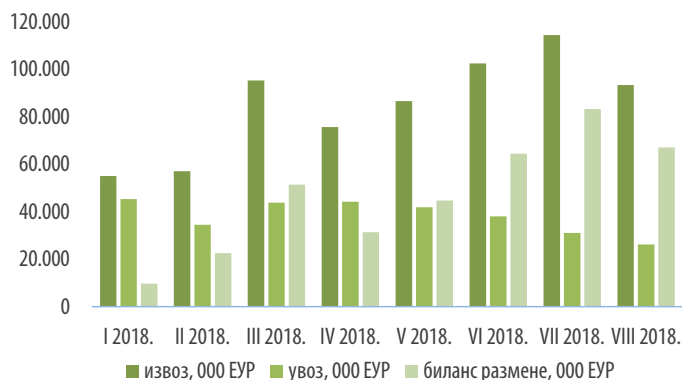
Извор: РЗС, прерачун ПКС.

Увоз биљних производа, по земљама, јануар-август 2018. (у млн евра)

Извор: РЗС, прерачун ПКС.

Спољнотрговинска размена биљних производа, месечни подаци (у хиљадама евра)

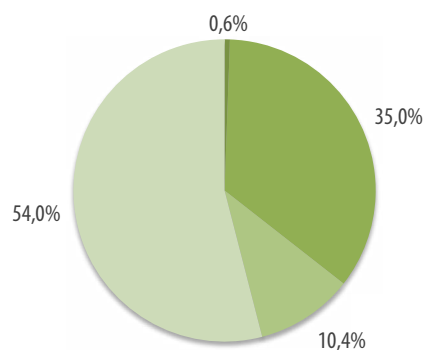

Извор: РЗС, прерачун ПКС.

Стране директне инвестиције

У другом кварталу 2018. године, укупан нето прилив СДИ у Републику Србију, по основу улагања нерезидената, износио је 639,4 млн евра. У пољопривреди, шумарству и рибарству остварен је нето прилив СДИ по основу улагања нерезидената од 2,1 млн евра, док је у области производње прехранбених производа, пића и дуванских производа износио нешто мање од милион евра.

Структура нето прилива СДИ, по основу улагања нерезидената, прва половина 2018. године (у %)

■ Пољопривреда ■ Индустрија ■ Грађевинарство ■ Услуге

Извор: НБС (у складу са „Приручником за израду платног биланса и међународне инвестиционе позиције бр. 6, ММФ“).

Привредна активност - макроекономски осврт

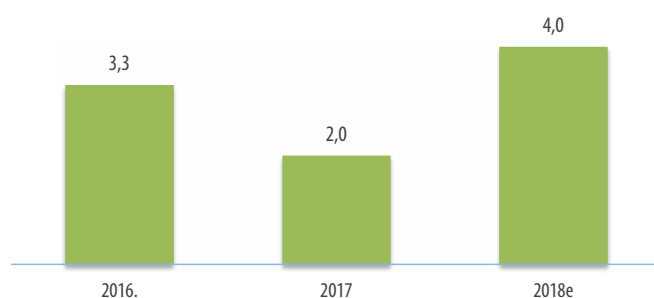
Економија коју је карактерисала стагнација раста и висока стопа незапослености, за само неколико година се трансформисала у растућу економију са ниском инфлацијом, елиминисаним фискалним дефицитом, опадајућим јавним дугом, стабилним банкарским системом и опоравком тржишта рада. Основу за одржавање и даље убрзање привредне активности треба да омогући наставак структурних реформи, као и повећање производне активности у извозно оријентисаним привредним делатностима, посебно оних које носе већу додатну вредност.

Према подацима Републичког завода за статистику, привредна активност Србије мерена **стопом реалног раста бруто домаћег производа** у другом кварталу 2018. године, у односу на исти период претходне године, износи 4,8 одсто. Народна банка Србије је ревидирала очекивану стопу раста на 4,0 одсто у односу на иницијалну пројекцију од 3,5 одсто (процена Министарства финансија за ову годину износи 4,2 одсто). Посматрано по делатностима, најзначајније стопе раста су остварене у сектору грађевинарства (22,9 одсто), сектору пољопривреде, шумарства и водопривреде (14,8 одсто) и сектору информисања и комуникација (5,9 одсто). Према најновијим прелиминарним резултатима обрачуна, привредна активност у 2017. години увећана је за 2,0 одсто реално.

Укупна **индустријска производња** је повећана за 2,7 одсто у периоду јануар - август 2018. године, у односу на исти период 2017. године. Значајан позитиван раст остварен је у сектору снабдевања електричном енергијом, гасом, паром и климатизација (5,1 одсто), док је у прерађивачкој индустрији раст износио 2,8 одсто и то највише у областима: поправке и монтаже машина и опреме (19,7 одсто), производње машина и опреме (10,4 одсто), производње намештаја (10,1 одсто) и производње осталих саобраћајних средстава (9,8 одсто). Код рударства је дошло до пада за 3,8 одсто.

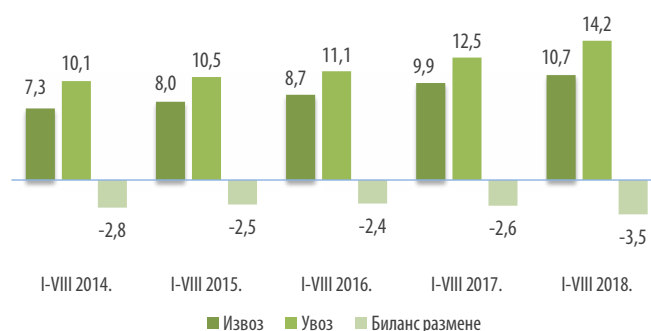
Народна банка Србије наставља да води експанзивну монетарну политику, по основу значајног смањења референтне каматне стопе, која тренутно износи 3,0 одсто. Према процени аналитичара, на актуелну монетарну политику НБС утицали су ниски инфлаторни

Реални раст БДП (у %)

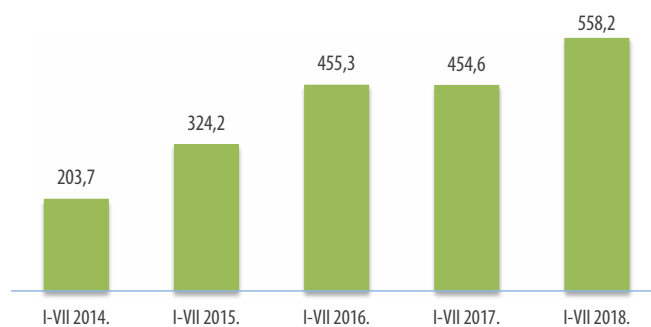
Извор: РЗС.

Спољнотрговинска робна размена (у млрд евра)

Извор: РЗС.

Суфицит у размени услуга (у млн евра)

Извор: НБС.

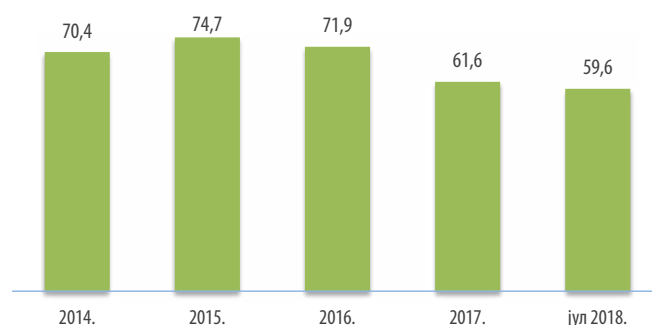
притисци, монетарна политика Европске централне банке (референтна каматна стопа у еврозони се одржава на нули), као и потреба да се монетарном политиком допринесе расту инвестиционе и привредне активности у земљи. **Међугодишња инфлација** у августу је износила 2,6 одсто и у оквиру је циља НБС који износи 3,0 одсто $\pm$ 1,5 процентних поена. Већина аналитичара сматра да у наредном периоду не би требало да дође до пада референтне каматне стопе за додатних 25 базних поена (на потенцијалних 2,75 одсто) јер се очекује благ пораст инфлаторног притиска, а привредна активност је довољно убрзана.

Мере фискалне консолидације су оствариле позитиван резултат, изнад првобитне процене Међународног монетарног фонда. У 2017. години је остварен суфицит консолидованог буџета у износу од 1,2 одсто БДП (први пут у последњих десет година), чиме се значајно допринело смањењу потреба за задуживањем. Према подацима Министарства финансија, у периоду јануар-јул 2018. године остварен је **суфицит републичког буџета** у износу 49,1 млрд динара. Последично, јавни дуг је током 2017. године опао за десет процентних поена и износио је 61,6 процената БДП у односу на 71,9 одсто на крају 2016. године. Опадајући тренд је настављен и током првих седам месеци текуће године, па је на крају јула јавни дуг износио 59,6 одсто БДП, односно нашао се испод „мастрихтског критеријума“ од 60,0 одсто.

На позитивне макроекономске трендове реаговале су и агенције за оцену кредитног рејтинга које су током 2017. године унапредиле рејтинг Србије. Standard and Poor`s је повећао кредитни рејтинг на „BB“ са стабилним изгледом, што је исто учинила агенција Fitch Ratings. Moody`s је такође повећао кредитни рејтинг на „Ba3“ са стабилним изгледом. Овим се Србија значајно приближила инвестиционом нивоу кредитног рејтинга са циљем да се то оствари у средњем року. Агенције наводе као основу за даље унапређење кредитног рејтинга, очување макроекономске стабилности и резултата фискалне консолидације, структурне реформе (јавна предузећа, пореска управа, просвета и здравство), као и наставак процеса евроинтеграција.

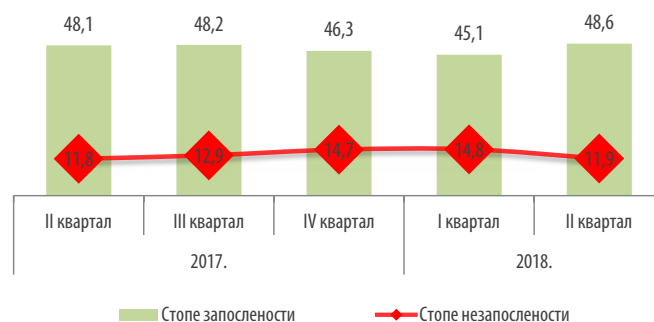
Србија је наставила регионално лидерство у привлачењу **страних директних инвестиција**, које су у 2017. години износиле 2,4 млрд евра (раст од 27,0 одсто), а позитиван тренд је настављен и у првих седам месеци 2018. године када је остварен прилив од 1,4 млрд евра. НБС очекује да ће укупан прилив у 2018. години износити 2,6 млрд евра, односно 6,6 одсто БДП и да ће бити више него довољно за покривање дефицита текућег рачуна платног биланса.

Јавни дуг Србије (централни ниво државе, у % БДП)

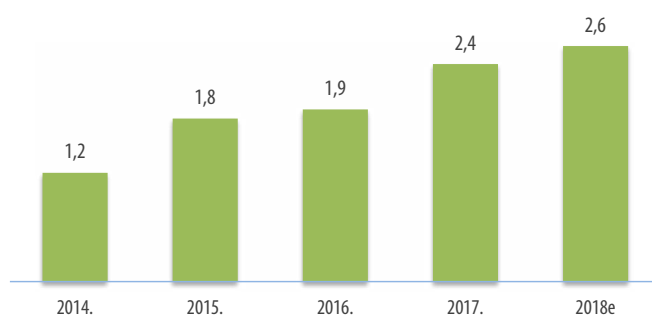
Извор: Министарство финансија.

Кретање стопе запослености/незапослености становништва старости 15 и више година, према Анкети о радној снази (у %)

Извор: РЗС.

Нето СДИ (у млрд ЕУР)

Извор: НБС.

Укупна **спољнотрговинска робна размена** Србије у периоду јануар-август 2018. године износила је 24,9 млрд евра што представља раст од 11,0 одсто у односу на исти период прошле године. Извезено је робе у вредности од 10,7 млрд евра, што представља повећање од 8,5 одсто, док је увоз робе износио 14,2 млрд евра, што представља повећање од 13,0 одсто. Дефицит спољнотрговинске робне размене износи 3,4 млрд евра, што је повећање од 30,0 одсто, чиме је покривеност увоза извозом опала на 75,8 одсто у односу на 79,0 одсто колико је покривеност износила у истом периоду прошле године. Пораст дефицита је последица, пораста цене енергената од којих је привреда Србије високо зависна, релативно јак динар у односу на кључне валуте, као и чињеница да привредни раст у значајној мери зависи од увоза материјала и производа за потребе инвестиционе активности и потрошње као компоненти БДП.

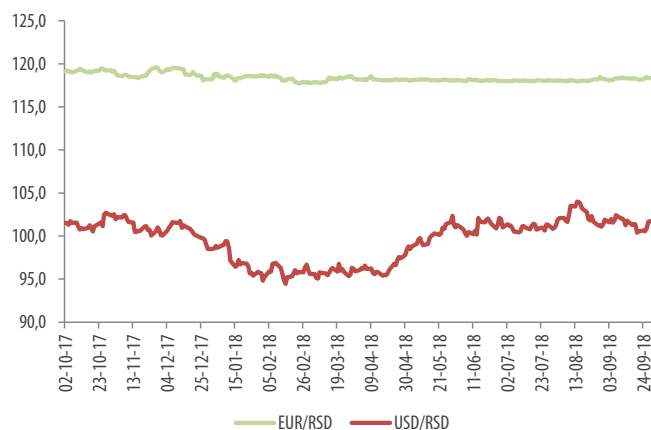
Значајан допринос одржавању релативно ниског дефицита текућег рачуна платног биланса даје **суфицит у трговини услугама** који је у првих седам месеци 2018. године износио 558,2 млн евра, у односу на 454,6 млн евра из истог периода прошле године. **Дефицит текућег рачуна платног биланса** је у прошлој години износио 5,7 одсто БДП, исти ниво се очекује и у текућој години, уз очекивања НБС да се он у средњем року смањи на ниво од око 5,0 одсто.

Према Анкети о радној снази за други квартал 2018. године, број запослених износи близу 2,9 милиона, а број незапослених 391,6 хиљада. Стопа запослености популације старости 15 и више година износи 48,6 одсто, а **стопа незапослености** 11,9 одсто (у првом кварталу износила је 14,8 одсто). **Просечна бруто зарада** исплаћена у јулу 2018. године износила је 68.029 динара, док је просечна нето зарада износила 49.202 динара. У односу на исти месец претходне године, бруто зарада је реално већа за 4,9 одсто, док је нето зарада већа за 5,4 одсто.

Према подацима НБС, међугодишња стопа раста кредитне активности у Србији је у јуну 2018. године износила 7,6 одсто (14,1 одсто по искључењу ефеката отписа и продаје НПЛ-ова). Стабилност банкарског сектора у Србији је очувана и додатно ојачана, захваљујући мерама НБС, а удео проблематичних кредита у укупним кредитима забележио је пад, на 7,8 одсто (јун 2108).

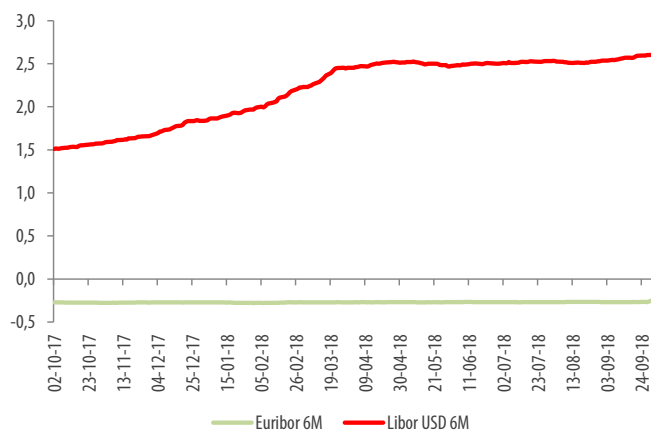
Динар је у 2017. години ојачао 4,2 одсто у односу на евро чиме је био једна од валута које су оствариле највећу апресијацију. У првих девет месеци 2018. године **просечан девизни курс** је износио 118,2427 динара за један евро, односно 99,1052 динара за један амерички долар. Народна банка наставља политику интервенција на девизном тржишту како би спречила веће дневне осцилације националне валуте.

Кретање девизних курса у последњих годину дана

Извор: Bloomberg L.P.

Кретање каматних стопа у последњих годину дана

Извор: Bloomberg L.P.

Заступање интереса привреде – регулативе и иницијативе

Радне групе

Састанак Радне групе за измене и допуне Уредбе о стављању под контролу коришћења и промета дивље флоре и фауне

Електронска седница Радне групе за измене и допуне Уредбе о стављању под контролу коришћења и промета дивље флоре и фауне одржана у периоду од 19. до 28. септембра 2018. године. Чланови Радне групе доставили сугестије и примедбе на Нацрт текста Уредбе. Након пристиглих сугестија од стране чланова Радне групе биће одржан састанак на коме ће се дефинисати коначан текст Уредбе како би се завршио рад на овом документу.

Састанак Радне групе за израду Правилника о тржишним стандардима за свеже воће и поврће

У периоду од 24. до 28. септембра 2018. године одржан састанак Радне групе за израду Правилника о тржишним стандардима за свеже воће и поврће. Чланови Радне групе у сарадњи са РЛАС пројектом и Министарством пољопривреде континуирано раде на изради Правилника из којег треба да проистекну још два документа – Правилник о инспекцијском надзору и контроли усклађености воћа и поврћа са тржишним стандардима и Регистар увозника и извозника воћа и поврћа .

За све додатне информације о пословању у земљи и иностранству, контакте са потенцијалним пословним партнерима, учешће на сајмовима и изложбама у земљи и иностранству, учешће у активностима ПКС контактирајте **Удружење за биљну производњу ПКС** путем телефона **011 / 33 00 944** или на е-маил: biljna@pks.rs.

У фокусу

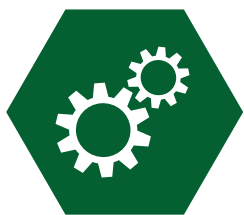
Наука у пољопривреди

Примењена наука је основ развоја конкурентне привреде, посебно у области пољопривреде. Стога је неопходно стављање знања у функцију покретања и унапређења привредног раста. Имплементација знања у пољопривредном сектору има посебну важност за подизање конкурентности домаћих компанија, производа и услуга, с обзиром на извозни потенцијал пољопривреде и његово (извоз) високо учешће у БДП-у. Знање је један од најважнијих ресурса који има Србија а који може да буде још више искоришћен. Са једне стране је велико богатство у природним ресурсима, а са друге стране је потенцијал научно - истраживачког и иновационог сектора. Међутим, веза науке и привреде би могла да буде на вишем нивоу, и то не само у Србији већ и целом свету, што значи да је наука много више одмакла у истраживањима од своје примене, посебно у пољопривреди. Из два еминентна научна института у Србији (Институт за кукуруз - Београд и Институт за ратарство и повртарство - Нови Сад) стиже преко 1.500 сорти и хибрида, од којих је само 30 одсто нашло примену у производњи. Србија извози углавном сировине. Више од 50 одсто извозних производа који се пласирају у земље ЕУ је са ниском конкурентском предношћу. Са друге стране, прерађевине од тих сировина увозе се по пет пута вишој цени. Зато је неопходно радити на заједничким развојним, истраживачким и комерцијалним програмима и пројектима науке и привреде ради стварања производа са додатном вредношћу. Предуслов за то је подршка државе кроз систематско уређење ове области стварањем услова за повећање дијалога, повољнијег амбијента за пословање, повећањем размене и мобилности између јавно - приватних научно - истраживачких центара, развојем и применом идеја, проналажењем решења и нових технологија у привреди у циљу фаворизовања одрживог раста у пољопривредно - прехрамбеном сектору. Осим тога, неопходно је радити на подизању свести о значају знања у пољопривреди, стицању нових вештина и сазнања самих произвођача за излазак на инострано тржиште, повећању видљивости иновативних решења код привредних друштава и фаворизовању подударности између понуде и потражње у истраживањима у циљу трансфера знања и технологија. Само инвентивношћу и креативношћу може се доћи до нових решења и отворити пут за развој друштва знања, тако да је примарни задатак створити услове да стваралачки потенцијал може бити усмерен ка проналажењу иновативних решења, производа и сервиса са циљем обезбеђења дугорочног и стабилног привредног раста. Иновативно друштво захтева пре свега иновативну привреду, стога је ПКС са циљем унапређења пољопривредне индустрије формирала Сектор пољопривреде са четири удружења и једном службом, да би адекватно подржала пословање ове привредне гране. Унапређене су постојеће и развијене нове услуге, и наша врата су широм отворена за све инвентивне и креативне пословне људе који имају квалитетну понуду према пољопривредном сектору.

Доношење правилника за унапређење воћарске и повртарске производње

После доношења Закона о уређењу тржишта пољопривредним производима, чија израда је у току, а којим се уређују начини и мере уређења тржишта пољопривредних производа, услови за активирање појединих мера уређења тржишта, корисници мера уређења тржишта пољопривредних производа, њихова контрола и друга питања од значаја за тржиште пољопривредних производа у наредном периоду потребно је сачинити 42 правилника. У сарадњи Министарства пољопривреде, РЛАС пројекта и Удружења за биљну производњу ПКС у току је израда три нова правилника:

1. Правилник о тржишним стандардима за воће и поврће;
  2. Правилник о регистру трговаца воћем и поврћем и
  3. Правилник о инспекцијском надзору и контроли усклађености воћа и поврћа са тржишним стандардима.
- Наведеним правилницима уредиће се квалитет воћа и поврћа приликом увоза и извоза, одредбе о класирању и паковању као и означавању истих. Регистар ће чинити базу свих трговаца воћем и поврћем док је за инспекцијски надзор предвиђено да га спроводи пољопривредна и фитосанитарна инспекција.

Подршка привреди

Актуелни конкурси за иновативне компаније

I ПРОГРАМ САРАДЊЕ НАУКЕ И ПРИВРЕДЕ

Програм сарадње науке и привреде (*Collaborative Grant Scheme for R&D Organizations and Private Sector Enterprises*) спроводи Фонд за иновациону делатност.

Циљ Програма сарадње науке и привреде је да унапреди индустријска истраживања, подстичући предузећа из приватног сектора и јавне научноистраживачке организације да спроводе заједничке пројекте из области истраживања и развоја са идејом да креирају нове или унапреде постојеће комерцијално исплативе производе и услуге, као и иновативне технологије са значајним утицајем на будући развој и тржишним потенцијалом. Висина износа финансирања: до 300.000 евра, односно до 70% укупно одобреног буџета пројекта најмање 30% обезбеђује подносилац пријаве из других приватних извора независних од Фонда.

Услови за конкурсисање: Конзорцијум сачињен од најмање једног микро, малог или средњег привредног друштва и најмање једне јавне научно-истраживачке институције које испуњавају услове прописане Приручником Програма сарадње науке и привреде; Конзорцијум може имати највише пет чланица.

Област/сектор: пројекат може доћи из било које области науке и технологије и било ког индустријског сектора. Време реализације пројекта: до 24 месеца

Јавни позив је отворен **од 3. октобра до 28. децембра 2018. године у 15h.**

II ИНОВАЦИОНИ ВАУЧЕРИ

Програм иновационих ваучера спроводи Фонд за иновациону делатност, а укупан износ одређених средстава износи 48.000.000,00 динара.

Иновациони ваучери представљају једноставан финансијски подстицај који омогућава малим и средњим предузећима да, користећи услуге научноистраживачког сектора, подигну ниво иновативности својих производа и постану конкурентнија на тржишту.

Циљеви Програма иновационих ваучера су: да се мала и средња предузећа (МСП) из приватног сектора подстакну да користе услуге научноистраживачких институција како би побољшали своје производе, процесе, вештине и услуге, и тако унапредили своју укупну конкурентност; да се поспешу успостављање веза и сарадње између МСП из приватног сектора, с једне стране и научноистраживачких институција, са друге стране, а све у корист развоја привреде Србије.

Висина износа финансирања:

- до 800.000 динара, односно 80% укупних трошкова услуге, не укључујући порез на додату вредност (ПДВ),
- најмање 20% обезбеђује подносилац пријаве из других извора независно од Фонда.

Једном подносиоцу пријаве могу бити одобрена највише два иновациона ваучера, у укупном максималном износу од 1.200.000,00 динара.

Услови за учешће у Програму

Подносиоци пријава који кумулативно испуњавају услове подобни су за пријаву за Програм:

- Правна лица основана у складу са важећим Законом о привредним друштвима и регистрована у Агенцији за привредне регистре Републике Србије;
- Привредна друштва разврстана као микро, мала или средња у складу са важећим Законом о рачуноводству;
- Привредна друштва у већинском приватном власништву.

Подносиоци пријава који испуњавају наведене услове подносе пријаву за добијање иновационог ваучера за коришћење услуга јавних и свих осталих акредитованих научноистраживачких организација: универзитета, факултета, института и иновационих центара и других акредитованих научноистраживачких организација у Србији, укључујући и оне у приватном власништву.

Услуге које се финансирају Програмом

Иновациони ваучери могу да се користе за трансфер научних, технолошких или иновативних услуга које су нове за подносиоца пријаве, односно за решавање неког техничког/технолошког проблема које подносилац пријаве одреди. Подршка кроз иновациони ваучер може да се одобрим за следеће услуге: Развој нових или побољшање постојећих производа (у односу на функције и квалитет), процеса или услуга; Доказ концепта; Студија изводљивости; Производња лабораторијског прототипа; Израда демонстрационог прототипа; Различити видови испитивања (у лабораторији, у пилот постројењу); Валидација технологије; Валидација нових или побољшаних производа, процеса или услуга; Саветодавне услуге у вези са иновационом делатношћу; Развој и увођење посебног софтвера за производ или процес (у оквиру развоја производа); Специфичне обуке у вези са развојем технолошких решења (за ове сврхе може се користити највише 20% вредности иновационог ваучера).

Пријава за иновационе ваучере је **од 3. октобра 2018. године до утрошка опредељених средстава.**

За додатне информације о активностима ПКС у области програма подршке иновативним компанијама контактирајте **Службу за иновације ПКС** путем телефона **011 / 41 49 622** или на е-маил: inovacije@pks.rs.

Додатне информације о актуелним програмима подршке пронаћи ћете на интернет странама:

[Развојне агенције Србије \(РАС\)](#)

[Фонда за развој](#)

[Министарства привреде](#)

[Агенције за осигурање и финансирање извоза](#)

[Националне служба за запошљавање](#)

Најбржи пут до инопартнера

Привредна комора Србије је члан [Европске мреже предузетништва](#) и координатор Конзорцијума ЕЕН мреже у Србији. Услуге ЕЕН мреже су превасходно намењене малим и средњим предузећима као сервис када је у питању интернационализација пословања. Европска мрежа предузетништва има за циљ да предузећа лакше и брже пронађу партнере у иностранству кроз бесплатне услуге претраге [Базе пословне сарадње](#) и учешћа на међународним [пословним сусретима](#) и [пословним мисијама](#).

Едукација

Центар за едукацију и стручно образовање (ЦЕСО) Привредне коморе Србије привредницима омогућава савремену и континуирану пословну едукацију. Унапређење постојећих и стицање нових знања, вештина и компетенција, као и непрекидан лични и професионални развој, део су мисије ЦЕСО у афирмисању концепта целоживотног учења. Програми семинара и едукација се могу преузети на следећем линку: [ПКС едукација*](#).

* Линк: www.pks/edukacija.

Методолошке напомене

Удружење за биљну производњу обухвата следеће групе делатности према КД (2010): гајење жита (осим пиринча), легуминоза и уљарица, гајење поврћа, бостана, коренастих и кртоластих биљака, гајење биљака за производњу влакана, гајење осталих једногодишњих и двогодишњих биљака, грожђа, јабучастиг и коштичавог воћа, осталог дрвенастиг, жбунастиг и језграстиг воћа, гајење биљака за припремање напитака, зачинског, ароматичног и лековитог биља, осталих вишегодишњих биљака, садног материјала, сакупљање шумских плодова, дорада семена, активности после жетве и услужне делатности у гајењу усева и засада.

Републички завод за статистику почев од 2018. године просечне зараде рачуна на основу података из евиденције Пореске управе. Истраживање о зарадама заснива се на подацима из обрасца Пореске пријаве за порез по одбитку (образац ППП-ПД). Просечне зараде израчунавају се на основу износа обрачунатих зарада за извештајни месец и броја запослених који је изражен еквивалентом пуног радног времена (full-time equivalent – FTE). Обухваћене су све категорије запослених за које су послодавци, тј. пословни субјекти, Пореској управи доставили електронски попуњен образац пореске пријаве ППП-ПД са обрачунатим зарадама. Републички завод за статистику од 1999. године не располаже појединим подацима за АП Косово и Метохија, тако да они нису садржани у обухвату података за Републику Србију (укупно).

Према Закону о рачуноводству („Службени гласник РС” бр. 62/2013) правна лица су разврстана на велика, средња, мала и микро привредна друштва. Величина је утврђена према критеријумима за разврставање правних лица који су прописани Законом, и то: просечном броју запослених, пословном приходу и просечној вредности пословне имовине (два од три наведена критеријума одређује величину).

Неке вредности, приказане у билтену, заокружене су на милионе или милијарде, са једним децималним местом, стога укупне вредности (сумари) се не слажу увек са збиром појединачних података, с обзиром на то да су коришћени незаокружени бројеви (што даје прецизније податке).

Коришћене скраћенице

БДП	Бруто домаћи производ	Ø	Просек периода
БДВ	Бруто додата вредност	АРС	Анкета о радној снази
СДИ	Стране директне инвестиције	ЕУ (28)	Европска унија коју чини 28 држава чланица
КД (2010)	Класификација делатности	РСД	Српски динар
СМТК	Стандардна међународна трговинска класификација	ЕУР	Евро
ПДВ	Порез на додату вредност	УСД	Амерички долар

Извори података: Републички завод за статистику (РЗС), Народна банка Србије (НБС), Агенција за привредне регистре (АПР), Привредна комора Србије (ПКС), Управа царина (УЦ), Министарство финансија (МФ), Пореска управа (ПУ), Завод за статистику Европске уније (Eurostat), Чикашка продуктна берза (СМЕ), Bloomberg L.P, Међународни трговински центар (ICT TradeMap), Европска централна банка (ЕЦБ), Међународни монетарни фонд (ММФ), Организација за храну и пољопривреду УН (FAO).

Девизни курсеви: Сви прерачуни у билтену су извршени према следећим просечним средњим курсевима Народне банке Србије:

Период:	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.		
							I квартал	II квартал	III квартал
EUR/RSD	113,1277	113,1369	117,3060	120,7328	123,1179	121,3367	118,4251	118,1712	118,1386
USD/RSD	88,1169	85,1730	88,5408	108,8543	111,2903	107,4987	96,3415	99,2224	101,5888

Извор: НБС.

Одрицање од одговорности: Подаци су подложни изменама у складу са променама званичних извора података. Информације у овом извештају су дате у сврху општег информисања и не могу бити замена за економски савет, нити се њиховим објављивањем ствара било каква обавеза за Привредну комору Србије. Умножавање и дистрибуирање билтена и делова дозвољено је уколико се наведе извор и копија достави Привредној комори Србије на: analitika@pks.rs.

Удружење за биљну производњу

Удружење за биљну производњу Привредне коморе Србије основано је ради заступања и заштите интереса привредних друштава која се баве конвенционалном биљном производњом, кроз рад групација које су облик ужег повезивања чланица у оквиру Удружења.

У оквиру Удружења тренутно постоје следеће групације:

- Групација произвођача цвећа и украсног биља
- Групација произвођача и прерађивача лековитог, ароматичног и зачинског биља
- Групација за органску производњу
- Групација за семенарство
- Групација за водопривреду
- Групација произвођача и прерађивача дувана
- Групација произвођача свежег и замрзнутог воћа и поврћа
- Групација произвођача житарица, индустријског и крмног биља

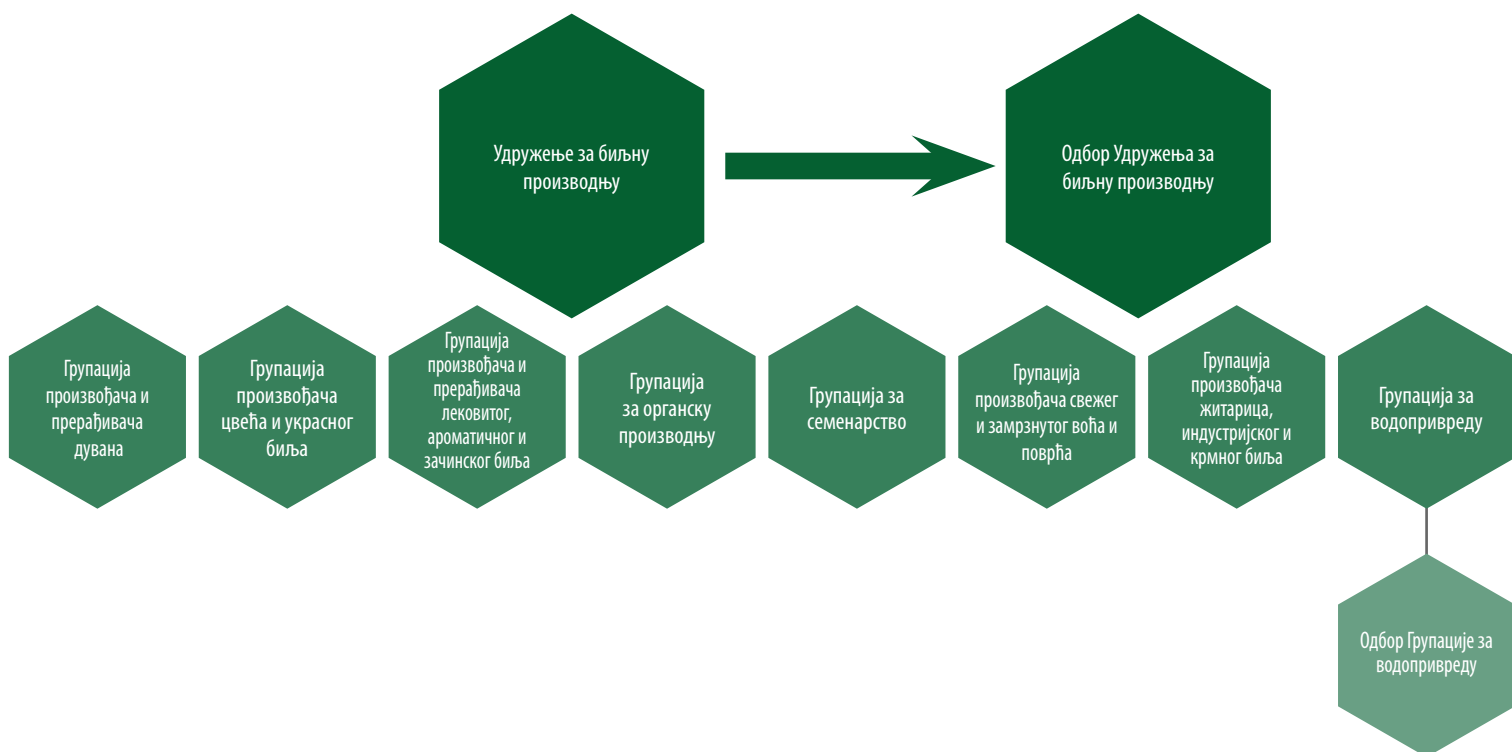
Послови удружења су:

- праћење и анализирање привредних кретања у биљној производњи и предлагање мера органима Коморе ради унапређивања услова рада и пословања својих чланова
- разматрање и давање образложених ставова привреде органима Коморе на нацрте закона и других прописа са становишта њиховог утицаја на услове пословања и развој појединих грана привреде
- давање образложених предлога мера економске политике и стратегија развоја органима Коморе које се односе на послове удружења;
- пословно повезивање чланова удружења у земљи и иностранству
- праћење достигнућа у области техничко-технолошког развоја у одређеним гранама привреде
- праћење примене међународних техничких стандарда и норматива
- сарадња са другим удружењима, облицима организовања рада чланова у Комори, регионалним привредним коморама и привредном комором главног града, као и стручним службама у Комори на организовању и наступу привреде на сајмовима, презентацијама и другим промотивним активностима за потребе чланова Коморе, у земљи и у иностранству

Јавна овлашћења која обавља Удружење за биљну производњу су:

- Уверење о домаћем пореклу робе у поступцима јавних набавки
- Потврда да се роба не производи у земљи
- Мишљење да је привредно друштво или друго правно лице једини понуђач робе домаћег порекла, једини пружалац услуге или извођач радова
- Уверење о роби која се извози након поступка активног оплемењивања
- Овера исправа која прати робу при извозу или увозу за чије издавање није прописана надлежност (фактуре, ценовник)
Представници Удружења за биљну производњу чланови су следећих радних група при надлежним државним органима:
- Стална радна група за сарадњу Министарства пољопривреде и заштите животне средине и Привредне коморе Србије
- Радна група за израду текста Нацрта Закона о семену и садном материјалу пољопривредног и украсног биља
- Радна група за заштиту природних ресурса
- Радна група за пољопривреду, санитарна и фитосанитарна питања Форума ЦЕФТА привредних комора

Контакт

Привредна комора Србије
Ресавска 13-15
11000 Београд

T: 0800 808 809

www.pks.rs
E: bis@pks.rs

#PKS
@Privrednakomora

Удружење за биљну производњу
Александар Богуновић,
секретар

T: (+381 11) 33 00 944

E: biljna@pks.rs
poljoprivreda@pks.rs

PKS еБилтени се објављују тромесечно и дистрибуирају свим чланицама PKS, у складу са организацијом рада стручних служби Привредне коморе Србије. Оглашавање у PKS еБилтенима и достављање материјала уз податке о фирми (назив предузећа, адреса, контакт телефон и ПИБ) могуће је путем имејлова: analitika@pks.rs или bis@pks.rs, као и позивом на број **0800 808 809**. Понуда за оглашавање у PKS еБилтену ће вам бити достављена мејлом. Више информација на страни: www.pks.rs/oglašavanjePKSeBilten.